МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

CUTIS Canada-Ukraine Trade & Investment Support project

ОФІС З ПРОСУВАННЯ ЕКСПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА

I CAN EXPORT

Експорт до Канади:
екологічні можливості та регулювання

Про проект CUTIS

Ця публікація підготовлена і надрукована коштом Канадсько-українського проекту з підтримки торгівлі та інвестицій (CUTIS). Погляди та думки, висловлені в межах цього документу, належать його авторам і не відображають офіційну позицію Уряду Канади, Міністерства міжнародних справ Канади чи проекту CUTIS.

CUTIS – проект технічної допомоги (2016-2020 рр.), що фінансується Урядом Канади через Міністерство міжнародних справ Канади. Проект реалізується Конференційною радою Канади спільно з Канадсько-українською торговою палатою. Метою проекту CUTIS є зменшення рівня бідності в Україні та підвищення сталого економічного розвитку шляхом збільшення українського експорту до Канади і залучення інвестицій з Канади до України. CUTIS підтримує малі та середні підприємства, зокрема підприємства, власницями й керівницями яких є жінки.

Canada

CANADA-UKRAINE CHAMBER OF COMMERCE
КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКА ТОРГОВА ПАЛАТА
CHAMBRE DE COMMERCE CANADA-UKRAINE

The Conference Board of Canada

Зміст

4 **Скорочення**

5 **Вступ**
Довкілля та міжнародна торгівля: точки перетину

6 **Розділ 1. Природоохоронні регулювання та стандарти, що впливають на доступ до канадського ринку**
6 1.1. Федеральні законодавчі положення у сфері охорони довкілля, що регулюють питання імпорту
7 1.2. Добровільні екологічні стандарти на канадському ринку
9 1.2.1. Стандарти окремих компаній
9 1.2.2. Стандарти для окремої галузі/продукту
13 1.2.3. Загальні стандарти
13 1.2.4. Самодекларовані екологічні заяви та «грінвошінг»

15 **Розділ 2. Природоохоронні заходи як інструмент розширення ринкових можливостей**
16 2.1. Ресурсоефективність як інструмент підвищення конкурентоздатності на глобальних ринках
18 2.2. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ)
19 2.3. Екологічне маркування та доступ до ринку
20 2.3.1. Маркування Organic
23 2.3.2. Forest Stewardship Council, FSC (Лісова опікунська рада)
23 2.3.3. Global Organic Textile Standard, GOTS (Міжнародний стандарт органічного текстилю)
25 2.3.4. Стандарти OEKO-TEX®
25 2.3.5. Стандарт ISO 14001 «Системи екологічного управління»
26 2.4. Екологічні тренди як конкурентна перевага
26 2.4.1. Тенденції органічного ринку
27 2.4.2. Ринкові можливості для низьковуглецевої економіки
29 2.4.3. Інші тенденції: альтернативи одноразовому пластику

31 **Додаток. Регулювання торгівельної сфери, пов'язані з охороною довкілля**

Скорочення

ASI	Assurance Services International (Міжнародна служба забезпечення якості)
CoC	Chain of custody (Ланцюг постачання)
COR	Canada Organic Standards (Канадські органічні стандарти)
C.R.C.	Consolidated Regulations of Canada (Зведені правила Канади)
CUTIS	Canada-Ukraine Trade and Investments Support project (Канадсько-український проект з підтримки торгівлі та інвестицій)
ЕС	European Council (Рада Європи)
FSC	Forest Stewardship Council (Лісова опікунська рада)
GOTS	Global Organic Textile Standard (Міжнародний стандарт органічного текстилю)
IFOAM	International Federation of Organic Agriculture Movements (Міжнародна федерація рухів органічного землеробства)
ISO	International Standard Organization (Міжнародна організація зі стандартизації)
NOP	National Organic Program (Національна програма органічної продукції)
OECP	Organization for Economic Cooperation and Development (Організація економічного співробітництва та розвитку)
PEFC	Program for the Endorsement of Forest Certification (Програма схвалення лісової сертифікації)
SFI	Sustainable Forestry Initiative (Ініціатива сталого лісокористування)
SOR	Statutory Orders and Regulations (Статутні накази та положення)
STeP	Sustainable Textile Production (Стале текстильне виробництво)
R.S.C.	Revised Statutes of Canada (Переглянуті закони Канади)
USDA	United States Department of Agriculture (Департамент сільського господарства Сполучених Штатів)
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄС	Європейський Союз
КСВ	корпоративна соціальна відповідальність
МСП	малі та середні підприємства
СЕМ	система екологічного менеджменту

Вступ

Довкілля та міжнародна торгівля: точки перетину

Природоохоронні аспекти – далеко не найперше, що спадає на думку під час планування експортної діяльності. Проте так або інакше вони задіяні у міжнародній торгівлі. Мешканці промислових міст України щодня на власному досвіді переконуються у тісному взаємозв'язку економічного зростання та забруднення довкілля. Більші об'єми виробництва для експорту позитивно впливають на зарплати та бюджетні надходження. Але з урахуванням поширених в Україні виробничих технологій це зазвичай погіршує стан навколишнього середовища та здоров'я населення. Описана ситуація категорично не підпадає під поняття «сталий розвиток», оскільки такий економічний ріст несе загрози сучасним та майбутнім поколінням.

З іншого боку, міжнародна торгівля може мати і позитивний вплив на довкілля. Адже технології, послуги та товари із сектору охорони навколишнього середовища у змозі стати більш досяжними. Глобальна конкуренція також здатна спонукати бізнес до підвищення ефективності використання ресурсів, скорочення рівня забруднення та кількості відходів.

Друга сторона медалі – вплив природоохоронних аспектів на міжнародну торгівлю – обговорюється рідше. Даний посібник має на меті оживити цю дискусію. Взаємодія сфер охорони довкілля та торгівлі тут висвітлюється через призму досвіду Канадсько-українського проекту з підтримки торгівлі та інвестицій (CUTIS).

Перша частина посібника фокусується на канадських природоохоронних регулюваннях та стандартах Канади, дотичних до торгівлі. Крім того, увага акцентується на кількох добровільних екологічних стандартах, що суттєво впливають на окремі сегменти місцевого ринку. Публікація охоплює тільки регулювання федерального рівня.

Друга частина видання розглядає окремі природоохоронні аспекти, які підвищують конкурентоздатність українських підприємств та полегшують їхній доступ до канадського ринку. Йдеться про заходи із підвищення ефективності використання ресурсів на виробництві, застосування екологічного маркування та гру на полі «зелених» бізнес-можливостей. Також тут наведено приклади роботи проекту CUTIS з МСП у цих напрямках.

Даний посібник є частиною діяльності проекту CUTIS у сфері підвищення обізнаності населення щодо природоохоронних аспектів міжнародної торгівлі та інформування експортерів про «зелені» ринкові можливості в Канаді. Основна цільова аудиторія публікації – українські експортери (зокрема МСП), торгово-промислові палати, приватні консультанти, українські навчальні заклади.

Розділ 1. Природоохоронні регулювання та стандарти, що впливають на доступ до канадського ринку

1.1. Федеральні законодавчі положення у сфері охорони довкілля, що регулюють питання імпорту

Видобуток ресурсів, виробництво товару, його експлуатація та утилізація – всі ці етапи економічної активності мають свій вплив на довкілля.

Якщо говорити про експорт з України до Канади, то перелічені впливи розподіляються територіально. Наслідки видобутку ресурсів та виробництва товарів відчутні в Україні. На Канаду ж припадають впливи від споживання та утилізації завезеної продукції.

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ТОВАРУ: ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ

Джерело: CUTIS

За цією логікою Україна зацікавлена у встановленні адекватних правил природокористування для бізнесу та у контролі за їх дотриманням. Інтерес Канади полягає у обмеженні доступу на власний ринок товарів, експлуатація та утилізація яких пов'язана з ризиками для навколишнього середовища. Такі небезпеки зазвичай витікають з особливостей дизайну чи складу виробів.

Передбачаючи екологічні загрози, Канада законодавчо обумовлює характеристики окремих товарів.

У деяких випадках товари українського походження можуть не відповідати канадським стандартам. Відтак ці регулювання здатні перешкоджати міжнародній комерції. Через це їх часто називають «нетарифними бар'єрами» торгівлі. З певними умовами вони дозволені угодами Світової Організації Торгівлі та є предметом особливої уваги експортерів.

У додатку до даного посібника описано природоохоронні регулювання Канади, що впливають на торгівлю. Окремі з них запроваджені відповідно до зобов'язань за багатосторонніми міжнародними екологічними угодами. Закон про охорону довкілля Канади[1] – головний екологічний законодавчий акт країни – містить посилання на більшість із цих регулювань.

Цей посібник фокусується на природоохоронних регулюваннях, що стосуються секторів із високою часткою імпорту в Канаді. Адже саме вони найбільше варті уваги українських експортерів. Зокрема це сектори харчових продуктів, сільського та лісового господарства, енергоспоживаючих товарів, техніки, транспортних засобів, хімікатів, пластмасових та гумових виробів.

Впродовж 2018-2020 рр. проектом CUTIS опубліковано ряд секторальних посібників «Як експортувати в Канаду»[2]. У окремих випадках вони теж стосуються природоохоронних регулювань у сферах виробництва одягу, кондитерських виробів, взуття, меблів та інформаційно-комунікаційних технологій.

Природоохоронні регулювання можуть відрізнятися залежно від виду продукції і змінюватись з часом. Нові закони, проекти регуляторних актів, рішення та повідомлення для громадськості публікуються в Canada Gazette[3]. Уряд Канади також раз на два тижні оприлюднює свої акти і постанови[4].

1.2. Добровільні екологічні стандарти на канадському ринку

Окрім обов'язкових законодавчих вимог, згаданих у розділі 1.1, в Канаді поширені і добровільні екологічні стандарти (стандарти сталого розвитку). Хоча вони й не мають обов'язкової юридичної сили, але подекуди визначають доступ товару до ринку.

Державні агенції, приватні, громадські та міжнародні організації, як правило, є ініціаторами таких добровільних ініціатив. Відповідність товару критеріям конкретного стандарту сталого розвитку часто підкреслюється нанесенням екологічного маркування.

Більша обізнаність та тренд «сталого» споживання серед покупців, нарощення обсягів світової торгівлі обумовлюють популярність екологічних стандартів та маркування. Все більше покупців розуміють екологічне значення власного споживчого вибору. Підприємці ж прагнуть використовувати природоохоронні аспекти задля набуття ринкових переваг. Добровільні екологічні стандарти та екологічне маркування – це спосіб реагування на «зелений» попит споживачів. Вони надають можливість покупцям і виробникам продемонструвати не лише відповідність обов'язковим вимогам безпеки та якості, але й вихід за їхні рамки.

В українському побуті вже давно прижилася фраза «екологічно чистий товар». Для підприємців вона часто стає фінальним аргументом щодо унікальності власного

[1] Canadian Environmental Protection Act: https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-15.31/
[2] Серія публікацій «Як експортувати в Канаду»: https://cutisproject.org/en/guides/
[3] Canada Gazette: http://gazetteducanada.gc.ca/accueil-home-eng.html
[4] Government of Canada: https://laws.justice.gc.ca/eng

виробу, «обеззброєння» конкурентів та потенційних покупців. Проте зміст її досить розмитий. Для одних «екологічно чистий» – це про виключні характеристики вихідної сировини, для інших – про безпеку самого товару. Тільки де ж тут про екологію, довкілля? І взагалі, чи можна вживати таке судження?

При виході на іноземні ринки варто ґрунтовно розібратися у цих поняттях.

Складності цій справі додає неймовірна кількість подібних рекламних слоганів у обігу. Від їхнього розмаїття голова йде обертом навіть у спеціалістів природоохоронного сектору. Структурування та системний підхід допоможуть розібратися у цьому морі добровільних ініціатив. Адже наразі існує більше 450 різновидів екологічного маркування, що діють у 199 країнах світу та охоплюють 25 секторів економіки[5].

Далі розглянемо вплив екологічного маркування на канадський ринок та потенційні вигоди його використання у бізнес-практиці. Таблиця 1 описує окремі типи екологічних стандартів та маркування, їхнє охоплення і потенційний вплив на ринок[6].

ТАБЛИЦЯ 1
Добровільні екологічні стандарти відрізняються за типом, охопленням та впливом

Охоплення	Типи та приклади	Користувачі/ ініціатори	Вплив на сегмент міжнародної торгівлі/ринку	Процедура підтвердження відповідності
Для окремих компаній	Кодекс поведінки компанії Приклади: компанії Loblaws, Lululemon, Hudson's Bay Company тощо	Потужні транснаціональні корпорації, що займають домінуюче місце на світовому ринку	Обов'язкові для всіх постачальників компанії	Здійснюється першою, другою або третьою стороною
Для окремої галузі/ продукту	Стандарти та екологічне маркування для окремих товарів галузей Приклади: стандарти органічного виробництва, Fair trade, OEKO-TEX, Forest Stewardship Council, Energy Star, Eco Logo, Rainforest Alliance, Better Cotton Initiative	Громадські організації, уряди, спілки, підприємства, бізнес-асоціації/ мережі зацікавлених сторін	Добровільні (окрім стандарту Organic)	Здійснюється другою або третьою стороною
Загальні (не прив'язані до окремої компанії чи галузі)	Загальні стандарти Приклад: стандарт ISO 14001	Бізнес, міжнародні організації	Добровільні. Проте деякі уряди (наприклад, Канади, США) заохочують компанії до впровадження стандарту ISO 14001	Здійснюється незалежною третьою стороною

Джерело: адаптовано з матеріалу K.Nadvi and F. Wältring (2004 р.)[7]

[5] Ecolabel index: http://www.ecolabelindex.com/

[6] Типологія у цьому звіті відрізняється від типології екологічного маркування ISO, що заснована на різному змісті маркування та системах перевірки. Докладніше про типологію екологічного маркування ISO – за посиланням: https://globalecolabelling.net/what-is-eco-labelling/

[7] Khalid Nadvi and Frank Wältring, Making Sense of Global Standards, у Local Enterprises in the Global Economy: Issue of Governance and Upgrading, ed. Hubert Schmitz (Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2004), ст. 53–9

1.2.1. Стандарти окремих компаній

Окрім державних регулювань, зацікавленим у канадському ринку виробникам також варто звернути увагу на екологічні стандарти місцевих закупівельників. Адже все більше провідних компаній світу запроваджують політику корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та практики сталого розвитку у власних кодексах поведінки. Це добровільні ініціативи, що виходять за межі мінімальних законодавчих вимог. По суті вони є зобов'язаннями компанії про ведення відповідального бізнесу та здебільшого зачіпають аспекти корпоративного управління, трудових відносин та охорони довкілля.

Причому в галузях, орієнтованих на покупців (харчова промисловість, одяг та взуття), такі практики покладаються і на постачальників (зокрема першого рівня). Залежно від політики закупівельника, відповідність стандартам може бути перевірена першою, другою або ж третьою стороною (див. Таблиця 1).

Порівняно із великими компаніями, малі та середні підприємства значно менш активні у секторі КСВ. Можливими причинами цього є обмежені фінансові та адміністративні ресурси, а також відсутність запиту на КСВ на їхніх поточних ринках.

Проте у міжнародній торгівлі розмір підприємства не є виправданням. Якщо компанія претендує на економічний успіх на певному ринку, доведеться змінюватись. Для цього не завжди треба заново «винаходити колесо». Чимало рутинної роботи добросовісних підприємств уже належить до сфери КСВ.

Зі значною часткою вірогідності практика КСВ знадобиться українським експортерам при виході на ринок Канади. Найбільш очікувано, що великі компанії проситимуть постачальників дотримуватися певного кодексу поведінки. Відтак українське підприємство, претендуючи на роль партнера цих та інших канадських компаній, зацікавлене задовольняти подібні принципові позиції.

1.2.2. Стандарти для окремої галузі/продукту

Галузеві (товарні) екологічні стандарти найбільш поширені в Канаді та у світі загалом. Про дотримання норм окремих із них виробники повідомляють споживачам через використання екологічних заяв та маркування. До прикладу, меблі з деревини можуть використовувати маркування FSC (Forest Stewardship Council – Лісова опікунська рада). Воно засвідчує легальне походження деревини, її заготівлю відповідно до норм сталого управління. Відтак орієнтація на таке маркування дозволяє кінцевим покупцям приймати споживчі рішення на користь відповідального споживання.

Уряди, громадські організації, галузеві бізнес-асоціації чи мережі зацікавлених сторін можуть встановлювати стандарти екологічного маркування. Хоча більшість стандартів сталого розвитку (за винятком стандарту органічної продукції) є добровільними, деякі з них можуть бути офіційно затверджені урядами. Наприклад, як тільки Канада прийняла рішення про перехід до низьковуглецевої економіки, її уряд почав надавати фінансові пільги (знижки) споживачам, що купують енергоефективні побутові товари, відмічені екологічним маркуванням Energy Star. Отже, відповідність вимогам енергоефективності Energy Star® робить виробників більш конкурентоспроможними у цьому сегменті ринку.

Використання заяв на кшталт «підлягає вторинній переробці», «100% натуральний» та «екологічно чистий» незаконно як у Канаді, так і в Україні (детальніше – в підпункті 1.2.4). Використання екологічного маркування допускається, лише коли доведено відповідність життєвого циклу товару (або окремих етапів його життєвого циклу, характеристик) широкому спектру екологічних критеріїв та стандартів. Останні можуть стосуватися аспектів закупівлі сировини, використання хімічних речовин тощо. Відповідність стандартам регулярно оцінюється та перевіряється другою стороною (наприклад, бізнес-асоціацією, що розробила режим конкретного екологічного

маркування) або третьою стороною (незалежним органом оцінки відповідності).

Добровільні екологічні стандарти найбільш поширені в харчовій та легкій промисловості, сільському й лісовому господарстві, у сфері виробництва засобів особистої гігієни, електроніки та машинерії. Тобто використання екологічного маркування в одному із цих секторів може стати суттєвою конкурентною перевагою.
Далі наведено приклади окремих найбільш популярних видів екологічного маркування.

Маркування **Energy Star®** стосується перш за все енергоспоживаючих товарів (нагрівальні, охолоджуючі та вентиляційні установки, прилади освітлення, електроніка та офісне обладнання). Воно спрощує вибір споживачів на користь енергоефективних приладів. Орієнтуючись на цей символ, покупці можуть заощаджувати кошти на рахунках за енергоресурси та водночас робити посильний вклад у запобігання змінам клімату. (Зауважте, що обов'язкові стандарти енергоефективності також застосовуються у Канаді, як зазначено у розділі 1.1.) Примітно, що хоча маркування Energy Star® за призначенням і вважається екологічним, проте глибоко пов'язане з нюансами технічного регулювання ринку в Канаді. Стандарти Energy Star® містять перелік технічних специфікацій, яким має відповідати маркований товар[8]. Відповідність цим стандартам перевіряють органи з оцінки відповідності та випробувальні лабораторії, визнані американською Агенцією з охорони навколишнього середовища.

Global Organic Textile Standard, GOTS (Глобальний стандарт органічного текстилю) – це ініціатива сприяння сталому виробництву текстилю. Він регулює використання декларації щодо органічності готової продукції відповідно до вмісту в ній органічних волокон.

GOTS не встановлює власних критеріїв органічних сільськогосподарських практик для отримання волокон. Натомість він вимагає використання сировини, що відповідає визнаним стандартам органічного виробництва (IFOAM, EC 834/2007, USDA NOP). Окрім того, стандарт встановлює критерії щодо використання хімічних речовин у виробництві та очистки стоків. Перевірку відповідності виробництва до стандарту GOTS проводять акредитовані органи оцінки відповідності. За позитивних результатів оцінки виробнику надається відповідний сертифікат та право використовувати маркування GOTS.

Станом на 2020 р. в Україні немає жодного сертифікованого за цим стандартом виробництва. Проте окремі вітчизняні компанії експортного спрямування використовують GOTS-сертифіковані тканини та проводять публічні освітні кампанії щодо цього[9].

[8] Natural Resources Canada, Technical specifications: https://www.nrcan.gc.ca/technical-specifications/13070
[9] Наприклад, білизна SMPL: https://smplunderwear.com/

Стандарти OEKO-TEX® включають ряд приватних стандартів для текстильної галузі, спрямованих на оптимізацію ланцюга постачання відповідно до критеріїв сталого розвитку.

Standard 100 by OEKO-TEX® є найпопулярнішим серед стандартів асоціації. Це єдина світова незалежна система тестування й сертифікації текстильної сировини, проміжних і готових продуктів на всіх стадіях обробки та використовуваних матеріалів. Основний акцент стандарту – на обмеженні застосування хімічних речовин, небезпечних для довкілля та здоров'я людини.

З метою просування власних принципів та стандартів асоціація OEKO-TEX® представлена у понад 60 країнах світу. В Україні теж є її представництво[10]. Для місцевих виробників легкої промисловості це робить доступ до відповідної інформації та послуг асоціації більш досяжним.

Компанії-тримачі усіх видів сертифікатів OEKO-TEX® внесені до відкритого публічного реєстру[11]. Українські підприємства наразі теж представлені у ньому. В основному експортний досвід та відповідний попит на зовнішніх ринках змушують їх впроваджувати стандарти асоціації. В Канаді станом на 2020 р. кількість підприємств, сертифікованих за Standard 100 by OEKO-TEX®, незначна (до 20).

Forest Stewardship Council, FSC (Лісова опікунська рада) – найпопулярніша у світі система добровільної лісової сертифікації. Основна мета стандартів та процедури підтвердження відповідності FSC – переконатися в тому, що на лісогосподарських підприємствах налагоджена система ведення лісового господарства, яка забезпечує невиснажливе користування лісовими ресурсами, запобігає незаконним рубкам деревини, враховує інтереси місцевих громад і піклується про працюючих в лісі, зберігає біорізноманіття та особливо цінні ліси. У свою чергу деревина чи інша продукція, що походить з таких лісів, відстежується у процесі її трансформації з сировини у готовий виріб на усьому ланцюгу постачання (Chain of Custody – CoC), аж до кінцевого споживача. Підприємства, що бажають використовувати сертифікат та маркування FSC, мають виконати приписи стандартів та пройти перевірку незалежним органом оцінки відповідності.

Національне представництво FSC в Україні працює над просуванням ідей сталого лісового господарства, сприяє сертифікації, розвитку ринку відповідального споживання, і розширює коло міжнародних членів організації.

[10] OEKO-TEX®, Locations of OEKO-TEX: https://www.oeko-tex.com/en/about-us/oeko-tex-worldwide
[11] OEKO-TEX®. Certified products: https://www.oeko-tex.com/en/business/oeko_tex_certified_products/oeko_tex_certified_products.xhtml

Program for the Endorsement of Forest Certification, PEFC (Програма схвалення лісової сертифікації) також зосереджується на контрольованій експлуатації та відновленні лісів. Особливістю PEFC є об'єднання національних систем сертифікації лісів шляхом їх взаємного визнання. PEFC має стандарти для лісових та деревообробних підприємств. Знову ж таки, шлях до отримання сертифіката PEFC полягає через належне впровадження відповідних стандартів.

Sustainable Forestry Initiative, SFI (Ініціатива сталого лісокористування). Це система сталого управління лісами для виробництва деревини північноамериканського походження. Система зачіпає всі елементи ланцюга постачання деревини. Для цього застосовується три категорії стандартів: стандарт управління лісовим господарством (SFI Forest Management Standard), стандарт ланцюга постачання (SFI Chain of Custody Standard), стандарт постачання волокна (SFI Fiber Sourcing Standard). Отримати сертифікати SFI можливо після впровадження приписів відповідних стандартів та перевірки цього третьою незалежною стороною у форматі аудиту.

Rainforest Alliance. На каві й чаях, шоколаді та милі, бананах і ананасах, манго та спеціях часто можна побачити позначення у вигляді зеленої жабки. Воно підтверджує, що марковані товари отримані шляхом сталої сільськогосподарської практики. Тобто при їх виробництві були вжиті заходи щодо збереження біорізноманіття та природних ресурсів, забезпечення достойної оплати і умов праці робітникам.

Зважаючи на асортимент товарів, який в основному зачіпає стандарт Rainforest Alliance, воно має досить обмежені перспективи бути використаним українськими виробниками. Проте наявність відкритого реєстру сертифікованих Rainforest Alliance виробників[12] дає можливість залучати відповідну сировину/компоненти до власного ланцюга постачання.

Fairtrade. Синьо-зелена кругла позначка на деяких товарах свідчить, що їх вироблено згідно із принципами чесної торгівлі. Заборона дискримінації, безпечні умови праці, достойна зарплатня, охорона довкілля – принципові аспекти стандартів Fairtrade. На думку засновників руху, їхні норми можуть запобігати нерівності, що спричиняє міжнародна торгівля.

Товари у фокусі Fairtrade: банани, какао, кава, бавовна, чай, тростинний цукор, рис, вино, трави, приправи тощо.

Фокус цього стандарту робить його малозастосовним для українських виробників. Проте окремим бізнесам він може бути помічним при перегляді власного ланцюга постачання.

[12] Rainforest Alliance, Find certified products: https://www.rainforest-alliance.org/find-certified

1.2.3. Загальні стандарти

Стандарт Міжнародної організації зі стандартизації ISO 14001 «Системи екологічного управління. Вимоги і керівництво із застосування» можна вважати хорошим прикладом загального стандарту. Відповідність ISO 14001 зовсім не свідчить про якісь специфічні якості самого товару. Натомість це вказує, що виробництво товару побудовано на максимально ефективному використанні ресурсів із найменш можливим впливом на довкілля.

Втім, запровадження на підприємстві принципів системи екологічного менеджменту (СЕМ), рекомендованих ISO 14001, це лише перший крок. Посилатися на цей стандарт та використовувати його як конкурентну перевагу можна лише після відповідної процедури підтвердження відповідності діючої СЕМ до прописаних у стандарті норм. Таке підтвердження може проводитися органами оцінки відповідності, що мають належну акредитацію. У разі позитивних результатів перевірки підприємству видається підтверджуючий документ – сертифікат відповідності стандарту ISO 14001.

ISO 14001 – один із найпопулярніших світових добровільних стандартів сталого розвитку, що в тому числі визнається на державному рівні. Наприклад, уряд Канади в рамках практики «зелених» закупівель заохочує постачальників у окремих секторах до відповідності цьому стандарту.

1.2.4. Самодекларовані екологічні заяви та «грінвошінг»

На ринку будь-якої країни завжди знаходяться хитруни, що не гребують жодними засобами привернути увагу покупця до власного товару. Часто зовсім безпідставно вживаються заяви та написи типу «еко», «біо», «екологічно чистий», «натуральний», «зелений». Такими спекуляціями недобросовісні виробники вводять покупця в оману і змушують його переплачувати за товар. Водночас виробники, що дійсно інвестували у ресурсоефективні технології та природоохоронні заходи, втрачають свої конкурентні переваги. Відтак з'являється потреба у законодавчому регулюванні цієї сфери.

Принцип тут простий: будь-які заяви (усні чи письмові) щодо властивостей товару або процесу його виробництва повинні бути точними і правдивими. Застосування маркування та заяв (у тому числі природоохоронного змісту) має відповідати дійсності та логіці. Виробник повинен за потреби мати змогу довести правдивість своїх суджень. Відповідні маніпуляції виключаються. У протилежному випадку це вважається проявом недобросовісної конкуренції. Саме такі міркування закладені у нормативно-правові документи, що регулюють використання екологічних заяв та маркування у всьому світі.

Не доведені або неправдиві твердження про екологічні практики компанії чи екологічні переваги товару, що вводять споживачів в оману, отримали назву «грінвошінг» (екологічне відбілювання). Це незаконна практика як в Україні, так і в Канаді.

У Країні кленового листа використання екологічних заяв та маркування регулюється Законом про конкуренцію (Competition Act)[13]. Їхнє безпідставне чи неточне використання визначається як «оманливі маркетингові практики».

За таке правопорушення закон передбачає адміністративну та навіть кримінальну відповідальність. Суворість вжитих покарань буде залежати від величини зачепленої аудиторії та тривалості неправомірного впливу на неї.

«Екологічні заяви: керівництво для промисловості та рекламодавців» – додатковий роз'яснювальний документ, розроблений Бюро Канади з питань конкуренції.

[13] Competition Act: https://laws.justice.gc.ca/eng/acts/C-34/index.html

Він в деталях та на прикладах розтлумачує правила використання екологічних заяв і маркування в Канаді[14].

Згідно цього документу, окремі екологічні заяви є навіть бажаними. Зокрема ті, що стосуються аспектів утилізації товару після завершення його експлуатації.

Канада має усталену систему переробки відходів. Відтак імпортований товар рано чи пізно також має інтегруватися до неї.

Наприклад, спеціальне маркування товарів як небезпечних відходів вказує, що по закінченні експлуатації їх не можна змішувати із побутовими відходами та слід здати до спеціального приймального пункту. До такої продукції належать акумулятори, лампочки, комп'ютери й інша електроніка, фарби та клеї, садові хімікати (список не є вичерпним).

Маркування типу використаного пластику також необов'язкове. Але останнім часом це стає все більш популярною практикою. Штампування загальновживаними пронумерованими символами інформує споживача про тип пластикових гранул, застосованих при виготовленні товару або його пакування. Така інформація є керівною для спрямування матеріалу на переробку в кінці терміну його використання. Технологія переробки різних видів пластику вимагає відмінних показників температури і тиску. Тому сортування матеріалу за типом значно допомагає процесу. Ці символи застосовні й до ринків інших країн.

СИМВОЛИ ПЛАСТИКУ, ЩО ПІДЛЯГАЄ ПЕРЕРОБЦІ

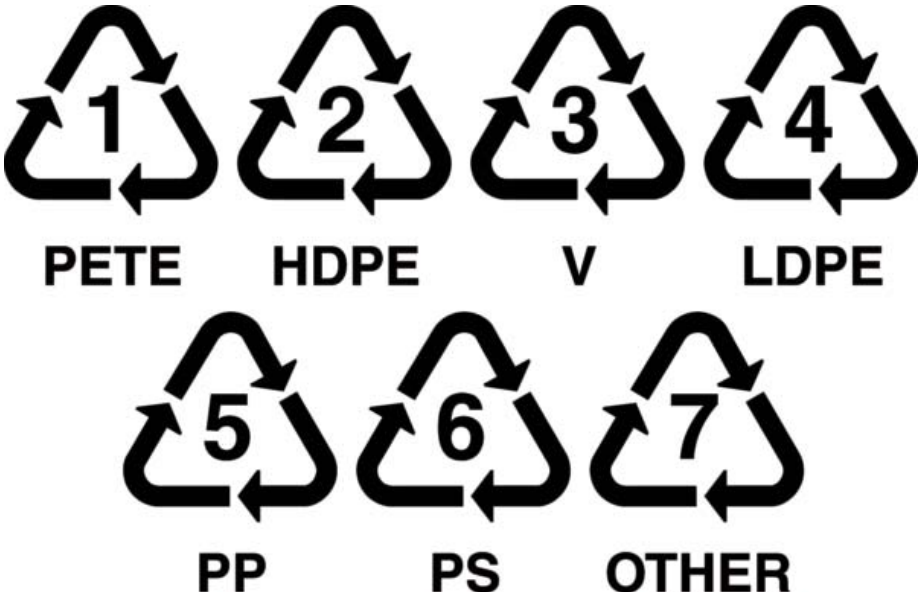

[14] Government of Canada, Environmental Claims: A Guide for Industry and Advertisers: https://www.competitionbureau.gc.ca/eic/site/cb-bc.nsf/eng/02701.html

Розділ 2. Природоохоронні заходи як інструмент розширення ринкових можливостей

Природоохоронні стандарти можуть виступати бар'єрами для міжнародної торгівлі. Особливо це актуально, якщо норми країни-імпортера суворіші, аніж у країни-експортера. Така ситуація може стимулювати українських експортерів до вдосконалення та покращення власних екологічних показників задля задоволення обов'язкових та добровільних екологічних вимог на ринку.

Природоохоронні аспекти діяльності бізнесу можуть приносити конкурентні переваги на високомаржинальних ринках, де споживачі готові платити більше за ощадливу до довкілля продукцію чи послуги. Однак МСП не завжди усвідомлюють або ж не бажають скористатися цими можливостями через брак знань, навичок чи ресурсів.

Поширена думка, що природоохоронні заходи технічно складні та задорогі. Дійсно, реалізація окремих із них (наприклад, заміна обладнання на більш ефективне, установка засобів виробництва відновлюваної енергії) потребує суттєвих фінансових інвестицій. Але ж дещо можна зробити взагалі за мінімальні кошти. Скажімо, раціональна організація виробництва та зменшення нецільових втрат ведуть до скорочення кількості відходів (включаючи відбраковані товари), підвищують ефективність, продуктивність та цінову конкурентоспроможність.

В період з 2016-го по 2020 р. проект CUTIS запустив низку ініціатив задля покращення інформування українських МСП щодо екологічних аспектів у міжнародній торгівлі, ресурсоефективності, економічних перспектив експорту органічних товарів. Проект також співфінансував заходи із підвищення ресурсоефективності виробництва, розробку кодексів корпоративної соціальної відповідальності та окремі види екологічної сертифікації. Нижче наведено короткий огляд таких заходів.

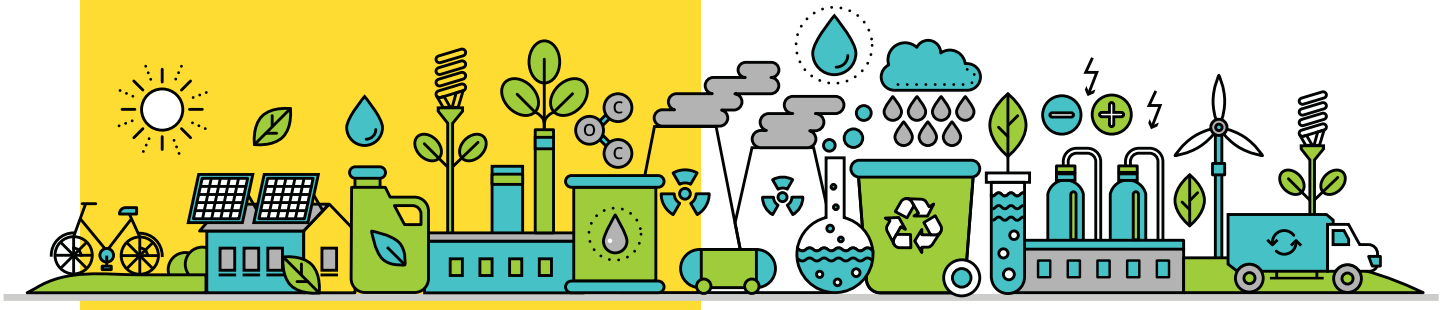

Остання частина Розділу 2 акцентує увагу на «зелених» трендах канадського ринку. Вони дають уявлення про особливості поведінки споживачів у певних сегментах ринку та відкривають економічні перспективи для зацікавлених українських експортерів.

2.1. Ресурсоефективність як інструмент підвищення конкурентоздатності на глобальних ринках

Ціна товару є одним із основних аргументів конкурентної боротьби на ринках. Виріб навіть найкращої якості матиме досить обмежений попит, якщо його ціна захмарна.

Дійсно, це дуже чутливе питання. Особливо коли врахувати, що ціна має покривати як виробничі затрати підприємця, так і його комерційну винагороду.

Вочевидь, за певного усталеного рівня цін на ринку, із двох товарів для виробника бажанішим буде той, що має меншу собівартість. У гонитві за нижчими виробничими витратами можна задіяти цілий арсенал інструментів: оптимізація зарплатного фонду, залучення дешевшої сировини або зменшення амортизаційних відрахувань. Все б добре, але подібне «закручування гайок» може значно погіршити якість кінцевого продукту та репутацію виробника. Чи є вихід із цього замкненого кола?

Варто звернути увагу на зменшення нецільових витрат.

Якщо розглядати матеріальний баланс роботи підприємства, можна виділити задіяні вхідні та вихідні потоки.

Енергоносії, матеріали та вода – це основні матеріальні компоненти, що подаються на виробництво. Оскільки жоден технологічний процес не є абсолютно ефективним, то втрати неминучі.

Вони можуть поставати у вигляді твердих відходів. Стружка, обрізки, брак – це більш знайоме промисловцям.

Нагрівальні процеси впливають не тільки на об'єкти, які б хотілося нагріти. Дотичні частини обладнання та навколишнє середовище теж вбирають частину енергії. Так формуються нецільові тепловтрати.

Технологічні процеси у рідкій фазі чи миття ведуть до утворення стоків. Вони, у свою чергу, складаються із водної частини та корисного продукту.

АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ЗАХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Джерело: http://www.recpc.org/

Механічна обробка, пересипка, спалювання, аерозольне нанесення речовин на поверхню – технологічні процеси, що ведуть до розпорошення ресурсів у атмосферному повітрі та спричиняють його забруднення.

Важливо розуміти, що всі перелічені нецільові втрати на виробництві є в тому числі факторами забруднення довкілля. Їх усунення – спільна зацікавленість як менеджменту підприємства, так і місцевого населення. Можна стверджувати, що в цій точці перетинаються економічні та природоохоронні інтереси.

> **Виробництво з дотриманням принципів ресурсоощадності мінімізує нецільові фінансові витрати та зменшує тиск на довкілля**

Останнім часом в Україні спостерігається тенденція до зростання цін на енергоносії, сировинні та водні ресурси. З іншого боку, ставки податків і зборів за забруднення навколишнього природного середовища – теж на висхідній прямій[15]. Тому економічна мотивація до енерго- та ресурсозбереження для місцевих виробників зростає. Зменшення нецільових втрат допоможе підприємству бути більш конкурентним на ринку без жодної шкоди для якості товару.

При цьому реформи можна впроваджувати на власний розсуд. Але є ризик виникнення ситуації, коли інвестовано купу грошей та сил, а жодних відчутних результатів немає.

У такому випадку аудит – детальний перегляд технологічного процесу для виявлення точок невиправданих втрат – це перший крок до вирішення проблеми. Аудит можна проводити як за допомогою внутрішніх спеціалістів, так і шляхом залучення зовнішніх консультантів.

Ріст актуальності питання ресурсо- та енергозбереження веде до збільшення пропозиції відповідних консультаційних послуг на українському ринку[16]. Загалом робота у цьому напрямку ведеться за принципом постійного моніторингу та вдосконалення ефективності використання ресурсів.

Окрім технічної сторони, є тут також місце і творчому підходу. Часто підприємства сфокусовані на основному продукті. До утворюваних відходів ставляться як до проблеми, якої треба позбутися. Тому, слідуючи актуальному законодавству, виробники просто передають їх у розпорядження підрядникам (компаніям, які займаються утилізацією відходів). Але існує вірогідність, що таким чином нехтується значний економічний потенціал. За творчого підходу до цього питання відходи можна перетворити на додатковий товар в асортименті підприємства. До прикладу, обрізки шкіри із виробництва взуття можна конвертувати у нашийники для домашніх тварин. Залишки тканин швейного цеху прекрасно виконають роль наповнювача при виробництві матраців. І таких варіантів безліч.

Ще один інструмент пониження собівартості продукції – залучення вторинної сировини до виробництва. Подібна практика наразі порівняно слабо популярна в українському бізнес-середовищі. На перешкоді стають кілька факторів. По-перше, емоційний – відразливе ставлення до відходів. По-друге, фактор якості – не завжди вторинні матеріали ведуть до отримання товару з бажаними характеристиками. По-третє, фактор ринку – в умовах становлення ринку вторинної сировини в Україні налагодження стабільного її постачання є викликом.

Проте світовий тренд економіки замкненого циклу не залишить Україну осторонь. Очікуваний дефіцит ресурсів та повсюдне нагромадження відходів сприятимуть усуненню цих бар'єрів і зроблять вторинне використання відходів більш звичною практикою. Вже сьогодні в Україні вини-

[15] З 1 січня 2019 р. податок на викиди вуглекислого газу для стаціонарних джерел збільшено в 24,4 рази: з 0,41 грн/т до 10 грн/т. Детальніше за посиланням: http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100012145-z-1-sichnya-stavku-ekopodatku-za-vikidi-dvookisu-vugletsyu-statsionarnimi-dzherelami-zbilsheno-u-24-4-raza

[16] Центр ресурсоефективного та чистого виробництва: http://www.recpc.org/

кають та динамічно наповнюються торгівельні майданчики вторинної сировини[17]. Ці тенденції дозволяють переходити від теорії економіки замкненого циклу до її практики.

Прикладом такого підходу в Канаді є виробник взуття Kamik[18]. Він реалізує власну програму переробки. Компанія закликає своїх покупців повертати зношені вироби до однієї із торгових точок. Таким чином підприємство частково забезпечує себе виробничими ресурсами і відмежовується від проблеми утворення відходів. Окрім того, ця ініціатива є прекрасним приводом для реклами компанії у позитивному світлі.

2.2. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ)

Очевидно, що економічний сектор не існує у вакуумі, сам по собі. Фокусуючись на досягненні економічних результатів, підприємства водночас визначають рівень життя та добробуту місцевих громад, формують тенденції розвитку всієї держави. Причому ці впливи можуть бути як позитивними (гідний рівень оплати праці, співпраця з освітніми установами), так і негативними (забруднення довкілля, порушення прав людини). В сучасних умовах вони балансуються галузевим законодавством. Але замість примусу і обмежень тут можна спробувати відшукати додаткові можливості.

Якщо поглянути на міжнародний контракт купівлі-продажу товару зі сторони іноземного покупця, то він перш за все зацікавлений у вчасному отриманні товару попередньо обумовленої якості. Зрив поставок через конфлікти виробника із власними працівниками, розголос про підтримку згубного для довкілля виробництва зовсім не входять у його плани. А неприємні «сюрпризи» досить вірогідні. Варто хоча б згадати нещодавні міжнародні скандали з Volkswagen[19] чи Monsanto[20]. Обидва завдали додаткового клопоту як самим компаніям, так і їхнім покупцям.

Країни із розвиненим бізнес-середовищем вже зіткнулися з питанням важливості ділової репутації та популярності бренду. Не секрет, що споживачі тяжіють до придбання саме брендових товарів, нехай і за більші гроші.

Аби задовольнити такий запит, український експортер зацікавлений діяти на випередження. Заздалегідь підготовлені аргументи щодо власної «благонадійності» як постачальника можуть стати у пригоді при отриманні великого замовлення. Допоможуть у цій ситуації інструменти корпоративної соціальної відповідальності.

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) – це відповідальність підприємства за прямий чи опосередкований вплив на економічну, екологічну та соціальну системи, у які воно вбудоване. Це добровільний інструмент, що посилює довгострокову конкурентоспроможність компаній. Інтегруючи КСВ у свої бізнес-практики, компанії виходять за межі простого виконання законодавчих приписів та сприяють досягненню цілей сталого розвитку.

Попри досить незвичну назву, практика КСВ може бути знайома українцям із діяльності відомих цукрозаводчиків XIX століття – родини Терещенків. Успіх та позитивне сприйняття їхнього бізнесу на місцевому рівні в тому числі було результатом інвестицій у місцеву інфраструктуру, університети та лікарні.

Станом на 2020 р. не можна сказати, що практика КСВ в Україні є повсюдною. Але, виходячи на іноземні ринки, вітчизняні підприємства фактично мусять «грати на чужому полі» та слідувати усталеним там бізнес-практикам.

[17] Наприклад: https://waste.ua/, http://recyclers.com.ua/
[18] Компанія Kamik: https://www.kamik.com/b2c_ca_en/sustainability/
[19] Volkswagen: The scandal explained: https://www.bbc.com/news/business-34324772
[20] Monsanto must pay couple $2 bn in largest verdict yet over cancer claims: https://www.theguardian.com/business/2019/may/13/monsanto-cancer-trial-bayer-roundup-couple

До основних аспектів КСВ належать:

- корпоративне управління;
- трудові відносини;
- права людини;
- охорона праці;
- чесні операційні практики;
- охорона довкілля;
- робота із зацікавленими сторонами, з якими взаємодіє компанія (акціонери, споживачі, державні органи, партнери, співробітники та інші)[21].

КСВ має відображатися у бізнес-стратегії підприємства, практиці ведення бізнесу та у внутрішніх оперативних процесах. І лише останньою чергою – у зв'язках із громадськістю. Інакше кажучи, реальна робота у цьому напрямку не повинна підмінятися пустими рекламними гаслами.

Міжнародний стандарт ISO 26000 «Керівництво із соціальної відповідальності» надає рекомендації компаніям, що бажають вибудувати та реалізувати стратегію соціальної відповідальності[22]. Положення документу слід розглядати більше як настанови, а не конкретні вимоги. Саме через його рекомендаційний характер підтвердження відповідності до цього стандарту не проводяться.

Порадитися щодо впровадження КСВ на підприємстві можна і з вітчизняними експертами. До прикладу, починаючи із 2008 р., в Україні діє центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності (КСВ)»[23]. Організація працює у напрямі впровадження соціальної відповідальності задля системних і якісних змін в Україні. Комунікаційні та просвітницькі матеріали центру можуть стати дороговказом для підприємств, націлених на гру в полі КСВ.

Прагнення та діючі проекти у секторі КСВ зазвичай знаходять своє відображення у нефінансовій звітності підприємств. Як правило, вона набирає форми яскравих щорічних буклетів, котрі висвітлюють досягнення компанії щодо належних умов праці, охорони довкілля, співпраці з громадою тощо. Проте і тут встановлено певні рамки. Для надання інформації про КСВ у зрозумілому для споживача вигляді було створено стандарти нефінансової звітності. Global Reporting Initiative (GRI) – найпоширеніший із них[24]. В Україні кількість підприємств, які періодично оприлюднюють нефінансові звіти, досить незначна, проте щороку зростає[25].

2.3. Екологічне маркування та доступ до ринку

Екологічне маркування використовується як засіб впливу на споживчі рішення, набуття ринкових переваг та претендування на вищу ціну реалізації товару. Найактивніше воно використовується у сегменті сільськогосподарських та харчових продуктів.

Оскільки споживачі все більше переймаються екологічним слідом продукції, яку вони споживають, компанії змушені повідомляти про вплив своїх товарів та процесів на довкілля. Як вказано у підпункті 1.2.2 Розділу 1, незалежні стандарти та системи сертифікації відіграють важливу роль у вимірюванні корпоративних екологічних показників. Екологічне маркування сприяє донесенню інформації про цю ефективність. Тим самим воно підтримує диферен-

[21] Dmi Daily Digest, 16 Brands Doing Corporate Social Responsibility Successfully: https://digitalmarketinginstitute.com/en-ca/blog/corporate-16-brands-doing-corporate-social-responsibility-successfully
[22] International Standard Organization, ISO 26000:2010 Guidance on Social Responsibility: https://www.iso.org/standard/42546.html
[23] Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності»: http://csr-ua.info/csr-ukraine/
[24] Global Reporting Initiative (GRI): https://www.globalreporting.org/Pages/default.aspx
[25] Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності», Розвиток КСВ в Україні: 2010–2018 рр.: http://csr-ua.info/csr-ukraine/wp-content/uploads/2018/10/CSR_2017_reserch-1.pdf

ціацію товару та допомагає споживачам приймати обґрунтовані рішення щодо придбання.

Втім, не всі види екологічного маркування однаково ефективні. Маркування Organic та Rainforest Alliance на продовольчих і сільськогосподарських товарах добре відомі у Канаді та в інших країнах. Стандарти FSC (Forest Stewardship Council) застосовуються на багатьох ринках деревної продукції.

Інші «еко»-позначки можуть бути не настільки впливовими. Це пояснюється недовірою споживачів щодо достовірності такого маркування. Виробникам, які прагнуть отримувати економічні вигоди від екологічного маркування, не зайве буде ознайомитися із окремими його різновидами.

Орієнтуючись на економічну значимість окремих видів екологічного маркування в Канаді, проект CUTIS впродовж 2018-2019 рр. пропонував можливість співфінансування екологічної сертифікації для підприємств-партнерів із сектору одягу, взуття, меблів та кондитерських виробів. Окремі види екологічного маркування, включаючи Organic (для кондитерських виробів), FSC (для меблів), Global Organic Textile Standard та OEKO-TEX (для одягу/взуття) – добре зарекомендували себе у відповідних галузях. Далі подано короткий огляд найбільш поширених видів екологічного маркування в Канаді.

2.3.1. Маркування Organic

Експорт органічних товарів до Канади – це якраз той випадок, коли сталі агропромислові практики можуть бути оцінені та щедро винагороджені ринком.

Проте заява «органік» не повинна бути спекуляцією. Обіг органічних харчових продуктів, насіння та кормів для тварин у Канаді регулюється Агенцією з контролю харчових продуктів – Canada Food Inspection Agency (CFIA).

Загальну законодавчу рамку виробництва та обігу органічних товарів у Канаді задає Частина 13 Положення про безпечні харчові продукти для канадців[26]. Процедурні та технологічні аспекти органічного сектору унормовані специфічними галузевими стандартами:

- CAN/CGSB-32.310 – Системи органічного виробництва – Загальні принципи та стандарти управління[27];
- CAN/CGSB-32.311 – Системи органічного виробництва – Перелік дозволених речовин[28];
- CAN/CGSB-32.312 – Системи органічного виробництва – Аквакультура – Загальні принципи, стандарти управління та перелік дозволених речовин[29].

[26] Safe Food for Canadians Regulations: https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/regulations/SOR-2018-108/
[27] CAN/CGSB 32.310 – Organic Production Systems: General Principles and Management Standards: http://www.publications.gc.ca/site/eng/9.854643/publication.html
[28] CAN/CGSB-32.311 – Organic Production Systems: Permitted Substances List: http://www.publications.gc.ca/site/eng/9.854645/publication.html
[29] CAN/CGSB-32.312 – Organic Production Systems: aquaculture – general principles, management standards and permitted substances lists: http://www.publications.gc.ca/site/eng/9.851011/publication.html

Причому згадані стандарти періодично переглядаються та редагуються. Так, нова їх версія очікується у 2020 р.

Підтвердити відповідність виробництва канадським органічним стандартам може орган оцінки відповідності, акредитований компетентним канадським органом – Canada Food Inspection Agency (CFIA). Станом на 2020 р. на території України єдиним таким є ТОВ «Органік Стандарт»[30].

Для надання бізнесові більших можливостей щодо імпортно-експортних операцій Канада укладає угоди з іншими державами про взаємне визнання органічних стандартів як еквівалентних. Наразі, з певними обмеженнями та нюансами, Канада має такі угоди із США, ЄС, Швейцарією, Коста-Рикою та Японією.

Важливо, що угода про еквівалентність органічних стандартів між Канадою та США[31] визнає рівнозначність сертифікації згідно органічних стандартів США та Канади незалежно від фактичного географічного походження товару. Це означає, що відповідаючи одному із цих національних видів органічної сертифікації, український виробник має можливість продавати свої товари і у США, і в Канаді без додаткової ресертифікації.

[30] ТОВ «Органік Стандарт»: http://organicstandard.ua/

[31] United States-Canada Organic Equivalence Arrangement (USCOEA): http://www.inspection.gc.ca/food/organic-products/equivalence-arrangements/uscoea-overview/eng/1328068925158/1328069012553

ДОСВІД МСП – ПАРТНЕРА CUTIS

ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» та ринок органічних товарів у Канаді

ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів», що на Київщині, веде свою історію від 1933 р.

Підприємство спеціалізується на переробці зерна гречки, вівса, кукурудзи, проса, пшениці, жита та ячменю. Із цих культур виробляються крупи, крупки, пластівці, борошно та продукти дитячого харчування. Наразі підприємство пропонує ринку три лінії продукції: традиційна, органічна, безглютенова.

Продукція ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» експортується до більш ніж 60 країн. Саме міжнародний досвід і тенденції світових ринків мотивували компанію зробити ставку на органічну продукцію.

Після знайомства на торгівельній виставці за кордоном підприємство вже тривалий час постачає власну продукцію покупцям канадського походження.

«Сьогодні наші покупці – канадські компанії – переадресовують придбану продукцію до інших країн-вантажоотримувачів. Таких як Тайвань і В'єтнам. Це пов'язано з тим, що до цього часу ми не мали сертифіката щодо відповідності канадським стандартам», – розповів комерційний директор підприємства Ігор Коцел.

Така комерційна перспектива спонукала ТОВ «Сквирський комбінат хлібопродуктів» до сертифікації за канадськими органічними стандартами (COR). Станом на 2019 р. компанія вже працювала над налагодженням прямих поставок своєї продукції до Канади.

Більше інформації про успіх сквирського підприємства щодо доступу на канадський ринок розміщено на веб-сторінці проекту CUTIS[32].

Україна, 09000
Київська обл., м. Сквира,
вул. Київська, 25
Тел.: +38 (045)685-24-66
Веб-сторінка:
http://skviryanka.com.ua

[32] Проект CUTIS, «Не гречкою єдиною: як підприємство зі Сквири розвиває експорт органічної продукції»: https://cutisproject.org/success/ukrainian-organics-skvyra-grain-factory/

2.3.2. Forest Stewardship Council, FSC (Лісова опікунська рада)

Символ зеленого деревця з галочкою на паперовій упаковці та виробах із деревини можна досить часто побачити і в Україні, і у Канаді. Він позначає найпопулярнішу у світі систему добровільної лісової сертифікації.

Відповідно до рівня залученості підприємств до ланцюга постачання деревної продукції, FSC має кілька видів стандартів.

- **Стандарт системи ведення лісового господарства (Forest Management, FM)** призначений для лісових господарств, які вирощують деревину.
- **Стандарт ланцюга постачання (Chain of Custody, CoC)** стосується переробних підприємств та інших господарюючих суб'єктів і має на меті ідентифікацію джерел походження лісових матеріалів, простежування їхньої трансформації в готову продукцію на кожному етапі виробничого ланцюга та руху до кінцевого споживача вздовж всього ланцюга. Процедура оцінки відповідності підприємств до цього стандарту фокусується на підтвердженні факту, що при виробництві продукції використовується лише FSC-сертифікована або інша прийнятна сировина, і вона не змішується з матеріалами іншого походження.
- **Стандарт контрольованої деревини (Controlled Wood, CW)** виник як відповідь на дефіцит FSC-сертифікованої деревини і передбачає можливість переробним компаніям отримувати деревину від постачальників, що перевіряються на предмет виключення неприйнятних категорій. У разі позитивних результатів перевірки щодо дотримання цих умов деревина набуває статусу контрольованої. А компанія, яка її постачає, може змішувати таку деревину з сертифікованим матеріалом та використовувати заяву FSC Mix.

Підготовка – основний фактор успіху для отримання сертифіката відповідності стандартам FSC. Після того як «домашню роботу» виконано, можна звертатися до органу оцінки відповідності. При цьому слід звернути особливу увагу на його спроможність здійснювати оцінку відповідності саме за бажаним стандартом FSC (тобто акредитацію). Єдиним органом акредитації FSC у світі є компанія Assurance Services International (ASI). Саме на її офіційній інтернет-сторінці можна знайти вичерпний перелік добросовісних органів оцінки відповідності стандартам FSC[33].

Процедура отримання сертифіката FSC детально пояснена у практичному посібнику «Отримання сертифіката FSC»[34]. Найновішу інформацію стосовно стандартів FSC та відповідні ринкові тренди може надати Національне представництво FSC в Україні[35].

2.3.3. Global Organic Textile Standard, GOTS (Міжнародний стандарт органічного текстилю)

Міжнародний стандарт органічного текстилю – це визнаний у світі приватний стандарт переробки продукції з органічних волокон. Він визначає екологічні критерії вздовж всього ланцюга постачання органічного текстилю та вимагає врахування соціальних аспектів.

Стандарт охоплює стадії обробки, виготовлення, упаковки, маркування, торгівлі та розповсюдження текстилю, виготовленого із щонайменше 70% сертифікованих органічних натуральних волокон. Кінцевими виробами можуть бути пряжа, тканина, одяг та текстиль.

[33] ASI, Find a conformity assessment body (CAB): http://www.asi-assurance.org/s/find-a-cab
[34] FSC, «Отримати сертифікат FSC: https://ua.fsc.org/ua-ua/_certification/fsc-02
[35] Офіційний веб-сайт національного представництва FSC в Україні: https://ua.fsc.org/ua-ua

ДОСВІД МСП-ПАРТНЕРА CUTIS

ПрАТ «Єврошпон-Смига» успішно продає FSC-сертифікований шпон у Канаді

ПрАТ «Єврошпон-Смига», що у Рівненській області, займається переробкою деревини на шпон. Це тонкі смужки деревини, якими оздоблюються меблі та дверні полотна.

Підприємство досить звичне до міжнародної конкуренції, адже 95% його продукції йде на експорт. Станом на 2019 р. географія продажів включала 19 країн світу.

Починаючи з 2015 р., ПрАТ «Єврошпон-Смига» експортує свою продукцію і до Канади. З того часу український шпон використовується для виготовлення канадських меблів. На ринок Північної Америки відправляється в основному продукт високої переробки – лакована кромка.

«Співпрацюючи із замовниками з розвинених ринків, у компанії постійно виникала потреба доводити сталість свого ланцюга постачання та легальність використовуваної деревини. Саме тому ми вирішили пройти перевірку та отримати сертифікат відповідності стандарту FSC-CoC», – зауважив Анатолій Ковбасюк, директор ПрАТ «Єврошпон-Смига».

На початку спілкування із потенційним канадським покупцем підприємство відправило йому кілька пробних партій свого товару. Переконавшись у його належній якості та у надійності постачальника, клієнт почав замовляти великі товарні партії.

Окрім іншого, умови контракту з канадською компанією передбачали постачання саме FSC-сертифікованого шпону. Відтак, завчасно отриманий сертифікат FSC-CoC став помічним інструментом відкриття нового ринку.

Детальна інформація про досвід ПрАТ «Єврошпон-Смига» на канадському ринку розміщена на веб-сайті проекту CUTIS[36].

Україна, 11212
Рівненська обл., Дубенський р-н,
смт. Смига,
вул. Заводська, 1
Тел.: +38 (03656) 56-267
E-mail: euroshpon@gmail.com
Веб-сторінка:
http://euroshpon.com.ua/

[36] Проект CUTIS, «Українські матеріали для меблів найвищої якості: історія успіху деревообробної компанії «Єврошпон-Смига»: https://cutisproject.org/success/success-story-euroshpon-smyga/

GOTS регулює використання заяви «органічний» на готових виробах відповідно до вмісту органічних волокон у них:

- 95% – може застосовуватися твердження «органічний»;
- 70% – може застосовуватися лише заява «вироблено з органічної сировини».

З нормами стандарту GOTS можна ознайомитися на офіційній веб-сторінці[37]. Він не є статичним, оскільки задля урахування новітніх деталей виробництва документ періодично переглядається. Перевірку відповідності виробництва до стандарту GOTS проводять акредитовані органи оцінки відповідності. Їхній перелік наведений на офіційній веб-сторінці[38].

2.3.4. Стандарти OEKO-TEX®

Міжнародна асоціація OEKO-TEX® пропонує підприємствам текстильної галузі кілька приватних стандартів, спрямованих на оптимізацію ланцюгів постачання відповідно до критеріїв сталого розвитку. Кожен із пропонованих документів прямо чи опосередковано (через контроль обігу хімічних речовин) стосується охорони довкілля.

Standard 100 by OEKO-TEX® є найпопулярнішим серед пропонованих. При публічному обговоренні стандартів асоціації найбільш вірогідно, що мова йде саме про нього.

Standard 100 by OEKO-TEX® – єдина світова незалежна система тестування і сертифікації текстильної сировини, проміжних і готових продуктів на всіх стадіях обробки та використовуваних матеріалів. Основний акцент стандарту – на обмеженні застосування хімічних речовин, небезпечних для довкілля і здоров'я людини. Завдяки втіленню такого підходу вдається досягти відмінної якості кінцевих виробів, безпеки працівників та прийнятного впливу на довкілля.

Окрім цього, асоціація пропонує ще низку стандартів, застосовних до окремих елементів ланцюга постачання продукції легкої промисловості. Серед них:

- Eco passport by OEKO-TEX®;
- Sustainable textile production (STeP) by OEKO-TEX®;
- Detox to zero by OEKO-TEX®;
- Leather standard by OEKO-TEX®;
- Made in green by OEKO-TEX®.

2.3.5. Стандарт ISO 14001 «Системи екологічного управління»

International Standard Organization, ISO (Міжнародна організація зі стандартизації) – незалежна неурядова міжнародна установа, яка об'єднує 164 національні організації зі стандартизації[39]. ISO розробляє та публікує міжнародні стандарти і документи, що сприяють гармонізації стандартів національних систем стандартизації. Станом на 2020 р. Україна та її ключові торгівельні партнери (країни ЄС, США і Канада) є членами Міжнародної організації зі стандартизації.

Дотримання стандартів ISO учасниками ринку вказує, що вони вживають усіх можливих заходів задля гарантування безпечності та якості кінцевих товарів, а їхні виробничі процеси побудовано на максимально ефективному використанні ресурсів із найменш можливим впливом на довкілля.

Стандарти ISO розробляються серіями. Кожна має спеціальне маркування відповідно до сфери її застосування. Серія стандартів ISO 14000 стосується екологічних аспектів діяльності підприємства. Стандарт ISO 14001 «Системи екологічного управління. Вимоги і керівництво із застосування» дає вказівки щодо облаштування системи екологічного менеджменту (СЕМ). Він застосовний до організацій будь-якого масштабу та профілю. Головною метою стан-

[37] GOTS Latest Version 5.0: https://www.global-standard.org/the-standard/latest-version.html
[38] GOTS, Approved certification bodies: https://www.global-standard.org/certification/approved-certification-bodies.html
[39] International Standard Organization: https://www.iso.org/home.html

дарту ISO 14001 є допомога організаціям у поліпшенні їхніх екологічних показників при дотриманні діючого галузевого законодавства. Він призначений для визначення, контролю і моніторингу екологічних аспектів виробничого процесу.

Стандарт ISO 14001 містить рекомендації, як переглянути складові бізнесу (закупки, розробка продукції, виробництво, зберігання та розповсюдження) задля зменшення впливу на довкілля. Він не встановлює конкретні критерії екологічної ефективності, але описує базові правила, яких має дотримуватись організація для побудови ефективної СЕМ. Комплексний організаційний підхід до природоохоронного питання, що пропонується стандартом ISO 14001, допомагає виявляти потенційні екологічні проблеми, та вирішувати, чи зменшувати їхню гостроту.

Даний стандарт регулярно переглядається та оновлюється. ISO також розробляє допоміжні роз'яснювальні посібники із рекомендаціями стосовно окремих аспектів впровадження стандарту ISO 14001[40].

Як і всі інші стандарти ISO, стандарт ISO 14001 є добровільним. Однак виконання приписів цього стандарту може стати умовою торгівельного контракту із конкретним покупцем.

Якщо компанія претендує на отримання кредитних коштів від міжнародних фінансових організацій (наприклад, ЄБРР чи ЄІБ), позитивне рішення щодо цього теж, можливо, залежатиме від втілення настанов стандарту ISO 14001 на підприємстві.

Окрім вигод у формі можливостей, впровадження стандарту може мати і відчутні матеріальні переваги. Адже рекомендована документом оптимізація управлінських та поведінкових процесів досить вірогідно призведе до економії сировинних та енергетичних ресурсів.

Після того як компанія впровадила принципи ISO 14001, вона має пройти перевірку відповідності його критеріям. Така оцінка проводиться представниками акредитованого органу оцінки відповідності безпосередньо на підприємстві. За позитивних результатів оцінки компанія отримує сертифікат відповідності стандарту ISO 14001.

Згідно відкритих даних ISO, стандарти ISO 9001 та ISO 14001 є найбільш запитуваними та поширеними у світі[41]. Станом на 2018 р. кількість дійсних сертифікатів ISO14001 у Країні кленового листа була утричі більшою, аніж в Україні. Відповідно, можна припустити, що інтерес канадських імпортерів до цього інструменту в рази перевищуватиме зацікавленість з боку українських виробників.

2.4. Екологічні тренди як конкурентна перевага

Усвідомлення свого вкладу у вирішення глобальних екологічних проблем обумовлює певну специфіку поведінки споживачів на ринках. Орієнтація на товар із меншим «вуглецевим слідом» чи потенціалом до утворення відходів відображає суспільну позицію покупців та формує специфічні тренди. Тож розуміння цих «течій» та своєчасне реагування на них багато в чому визначає комерційний успіх виробників.

Далі розглянемо окремі сектори економіки Канади, трансформація яких пов'язана з екологічними аспектами. Звернемося до конкретних ринкових можливостей, доступних українським експортерам.

2.4.1. Тенденції органічного ринку

Дослідження від 2017 р. свідчить, що ніколи раніше так багато канадців не цікавилися органічним сектором. 66% місцевого населення не тільки проявляють інтерес, але й активно купують органічні товари щотиж-

[40] ISO 14001:2015 – Environmental management systems: a practical guide for SMEs: https://www.iso.org/publication/PUB100411.html
[41] ISO, ISO survey: https://www.iso.org/the-iso-survey.html

ня. Причому це на 10% більше, аніж відповідний показник у попередньому, 2016 р.[42] Частка роздрібних продавців на органічному ринку Канади зросла з 1,7% у 2012 р. до 2,6% у 2017-му[43]. Відтак канадський ринок може стати перспективним місцем розвитку для українських МСП – експортерів органічної продукції.

У 2018 р. проект CUTIS презентував посібник «I CAN EXPORT ORGANIC. Огляд ринку та регулювання органічних товарів у Канаді»[44]. Тут відслідковуються тенденції органічного ринку Канади станом на 2017 р. Видання також містить переклад на українську мову канадських регуляторних документів та органічних стандартів станом на 2018 р.

Поточний стан та майбутні зміни трендів органічного ринку в Канаді можна відслідковувати за щорічною аналітикою від Дослідного інституту органічного сільського господарства (FIBL)[45], матеріалами трьох національних асоціацій органічної індустрії, а саме: Organic Federation of Canada[46], Canada Organic Trade Association[47] та Canadian Organic Growers[48].

2.4.2. Ринкові можливості для низьковуглецевої економіки

«Сталий розвиток» – словосполучення, якому Канада надає певних реальних сенсів. Прийнявши Федеральну стратегію сталого розвитку[49], країна на офіційному рівні задекларувала план та візію власного «зеленого» зростання. Для бізнесу це означає зростання попиту на «зелені» товари і розвиток інфраструктурних проектів, переорієнтацію ринків, нормативних регулювань та інвестиційних потоків. Можна сказати, охорона довкілля стає не тільки обмеженням, але й ринком із величезною капіталізацією.

У 2019 р. чимало країн світу, включно з Канадою, оголосили надзвичайну кліматичну ситуацію[50].

Федеральна стратегія низьковуглецевого розвитку, Всеканадська рамкова ініціатива про «зелений» розвиток та зміни клімату, публічні заяви окремих провінцій та міст перейти до 100% відновлюваних джерел енергії[51] вказують на те, що рух Канади до низьковуглецевої економіки рішучий і незворотній.

За підсумками 2017 р. відновлювані джерела складали близько 17% у загальному постачанні первинної енергії в Канаді. Через особливості природних умов найбільша частка припадає на гідроенергетику. Втім, розвиток інших джерел постачання відновлюваної енергії – теж на висхідній лінії[52]. Політика з підтримки поширення відновлюваних джерел енергії різниться між провінціями Канади. Регіональні адміністрації сприяють новому будівництву за допомогою грантів, доступних позик та податкових пільг.

У Країні кленового листа виникають ініціативи щодо повного переходу на безвуглецевий транспорт. Наприклад, Британська Колумбія, починаючи із 2040 р., має намір повністю заборонити використання автотранспорту, що працює на бензині. Задля цього планується зробити більш доступними електромобілі,

[42] Organic Trade Association, Canada organic market review 2017: https://canada-organic.myshopify.com/collections/canadian-organic-market-report-2017
[43] Там же
[44] «I CAN EXPORT ORGANIC. Огляд ринку та регулювання органічних товарів у Канаді»: https://cutisproject.org/guides/icanexportorganic/
[45] Research Institute of Organic Agriculture, The World of Organic Agriculture: statistics & emerging trends: https://shop.fibl.org/CHen/mwdownloads/download/link/id/1202/?ref=1
[46] Organic Federation of Canada: https://www.organicfederation.ca/
[47] Canada Organic Trade Association, COTA: https://www.canada-organic.ca/en
[48] Canadian Organic Growers, COG: https://www.cog.ca/
[49] Pan-Canadian Framework on Clean Growth and Climate Change: https://www.canada.ca/en/services/environment/weather/climatechange/pan-canadian-framework.html
[50] The Climate Mobilization, Climate Emergency Campaign: https://www.theclimatemobilization.org/climate-emergency-campaign
[51] Renewable Cities, Progress update: 100% renewable energy and Canadian cities: https://www.renewablecities.ca/articles/100-per-cent-renewable-energy-and-canadian-cities
[52] Natural Resources Canada, Renewable energy facts: https://www.nrcan.gc.ca/science-data/data-analysis/energy-data-analysis/energy-facts/renewable-energy-facts/20069

підсилити інвестиції у зарядні станції та переорієнтувати ринок на відновлювані палива. Досить очікувано, що подібні ініціативи скоро переймуть й інші провінції Канади.

За допомогою впровадження податку на викиди вуглекислого газу у ряді провінцій, починаючи із 2019 р., збираються зробити неконкурентним використання застарілого обладнання, що працює на викопному паливі. Натомість збільшиться попит та полегшиться доступ до ринку безвуглецевих технологій.

На підйомі також інтерес канадського ринку до енергоефективних будівель. Станом на 2020 р. канадський уряд виділяє чималі кошти для прискорення масового впровадження будівель, що експлуатуються із нульовими викидами парникових газів (zero carbon buildings)[53]. Дослідження від Canada Green Building Council говорить про значний та динамічно зростаючий ринок «зелених» будівель у Країні кленового листа. Причому очікуваний приріст «зелених» практик у будівництві – від третини у 2014 р. до половини у 2017-му[54].

Всі ці факти недвозначно вказують напрям руху місцевого ринку та інфраструктури. Можна підсумувати, що пропозиція відповідного обладнання та програмного забезпечення тут більш ніж доречна і має значні комерційні перспективи[55].

Причому потенціал задовольнити цей наростаючий попит в України є. Варто хоча б згадати українські компанії, що вже успішно вийшли на міжнародні ринки зі своїми природоохоронними розробками. Компанія SolarGaps[56] виробляє розумні сонячні жалюзі, які генерують електроенергію. Passiv Dom[57] пропонує ринку автономні будинки, що працюють на сонячній енергії. Завдяки націленості на вирішення глобальних проблем ці та інші подібні рішення мають потенціал підкорити міжнародні ринки.

Значну роль при переході до низьковуглецевої економіки грають інноваційні рішення. Адже це проблема, з якою людство ніколи раніше не стикалося. Для її вирішення будуть потрібні інструменти, які, можливо, ще навіть не існують. Здатність запропонувати ринку відповідні інновації несе величезні комерційні можливості.

Слід розуміти, що у цьому сенсі канадський ринок досить конкурентний. До прикладу, 12 місцевих стартапів увійшли до 2019 Global Cleantech 100 List[58]. Більше того, Агенція з підтримки експорту Канади започаткувала програму із виводу власних успішних стартапів на міжнародні ринки[59]. Проте декарбонізація економіки – виклик комплексний і глобальний. А найкраще його рішення ще не знайдене. Тому для українських інноваторів Канада також може стати цікавим ринком.

При цьому питання фінансування попередніх розробок чи досліджень в Україні не можна назвати критичною проблемою. Кліматичні інноваційні ваучери[60] та програми ClimateLaunchpad[61] і Global Impact

---

[53] Government of Canada, Government of Canada announces support to accelerate transition to zero carbon buildings: https://www.canada.ca/en/environment-climate-change/news/2019/02/government-of-canada-announces-support-to-accelerate-transition-to-zero-carbon-buildings.html

[54] Canada Green Building Council, Canada Green Building Trends: Benefits Driving the New and Retrofit Market: https://www.cagbc.org/cagbcdocs/resources/CaGBC%20McGraw%20Hill%20Cdn%20Market%20Study.pdf

[55] Група компаній KNESS: https://kness.energy/; Національний промисловий портал, «Зроблено в Україні: Як у Краматорську виготовляють вітроустановки мультимегаватного класу»: https://uprom.info/news/energy/zrobleno-v-ukrayini-yak-u-kramatorsku-vigotovlyayut-vitroustanovki-multimegavatnogo-klasu/; «Виробництво біопалив дозволить Україні замістити до 35% імпортного дизелю і до 10% бензину»: http://ukrspirt.com/news/zmi_pro_nas/virobnictvo_biopaliv_dozvolit_ukraini_zamistiti_do_35_importnogo_dizelju_i_do_10_benzinu.html

[56] SolarGaps, https://solargaps.com/

[57] Dom.ai: https://passivdom.com/

[58] Government of Canada, Twelve Canadian Cleantech Companies Recognized on Global Cleantech 100»: https://www.canada.ca/en/global-affairs/news/2019/01/twelve-canadian-cleantech-companies-recognized-on-global-cleantech-100-list.html

[59] Export Development Canada, EDC launches program to help early stage Canadian cleantech companies succeed»: https://www.edc.ca/en/about-us/newsroom/cleantech-coinvestment-pyrowave-2018.html

[60] Greencubator, «Кліматичні інноваційні ваучери»: https://greencubator.info/climate-innovation-vouchers-an-ebrd-fintecc-project/

[61] Greencubator, Climate Launchpad: https://greencubator.info/climatelaunchpad/

Challenge[62] – локальні конкурси інновацій, що дають змогу отримати стартові кошти та довести ідеї до ринкової зрілості.

2.4.3. Інші тенденції: альтернативи одноразовому пластику

Одноразові пластикові пакети, посуд та трубочки для напоїв приносять у наше життя не тільки комфорт, а й турботи. Вони спричиняють одразу декілька екологічних проблем: вичерпання природних ресурсів та утворення відходів.

Попереджувати їх краще, аніж вирішувати. Тому все більше країн вживають заходів для обмеження масового використання одноразових пластикових виробів.

У 2019 р. уряд Канади теж анонсував заборону одноразового пластику, починаючи з 2021 р.[63] А в окремих місцевостях Країни кленового листа (Острів Принца Едварда, Ванкувер[64]) схожі ініціативи вже діють.

Обмеження використання одноразового пластику зміщує баланс сил на ринку. Заборонені категорії товарів мусять зникнути з обігу. Але ж потреби людей, що задовольнялися ними, нікуди не поділися. У цій ситуації здатність швидко запропонувати ринку альтернативний продукт може принести чималі гроші.

Відтак розробка та експорт замінників одноразових пластикових виробів до Канади та інших розвинених країн світу є досить перспективним сектором.

На заміну одноразовим пластиковим пакетам можуть прийти багаторазові мішечки/торби. Це – вельми перспективний експортний напрямок для підприємств легкої промисловості. На внутрішньому ринку України вже активізувалися виробники такої продукції[65].

Від пластикових соломинок для пиття цілком реально взагалі відмовитися. Але якщо дуже хочеться, їх можна замінити на безпечніші для довкілля варіанти. Наприклад, окремі українські бренди вже пропонують їхні паперові та металічні альтернативи[66]. Ще одна цікава ідея – виробництво трубочок із очерету[67].

Заборона пластику «рикошетом» зачепить виробників харчових продуктів, ягід. Пластикові контейнери для цих товарів можна замінити на упаковку з пресованого паперу, деревного шпону чи висівок[68].

98% зубної щітки складається із пластику. А дерев'яна зубна щітка може бути такою ж зручною, але куди безпечнішою для довкілля.

Пластикові стержні ватних паличок замінюються на паперові без жодної втрати функціоналу.

При застосуванні інноваційного підходу цю низку прикладів можна продовжувати нескінченно.

Підприємці, що пропонують одноразовий пластик, вже зараз мають потребу і можливості модернізувати свій товар. Якщо ж думки про власну справу та експорт ще десь там, за обрієм, наведені приклади у змозі наштовхнути на ідею прибуткового бізнесу.

---

[62] SingularityU Україна, Global Impact Challenge: http://singularityukyiv.com/gic/

[63] Amanda Coletta, Trudeau announces Canadian ban on 'harmful' single-use plastics, The Washington Post, 10 червня 2019 р.: https://www.washingtonpost.com/world/trudeau-announces-canadian-ban-on-harmful-single-use-plastics/2019/06/10/54000420-8bb6-11e9-adf3-f70f78c156e8_story.html?noredirect=on&utm_term=.54db2d6f280f

[64] Melanie Woods, Vancuver to be the first major Canadian city to ban plastic straws, The Globe and Mail, 17 травня 2018 р.: https://www.theglobeandmail.com/canada/british-columbia/article-vancouver-to-be-first-major-canadian-city-to-ban-plastic-straws/

[65] Українські бренди, які шиють екосумки: https://bzh.life/ua/mesta-i-veshi/stop-plastik-ukrainskie-brendy-kotorye-shyut-eko-sumki

[66] Паперові трубочки для напоїв Solomka: https://solomka.com.ua/

[67] Yes Straws: https://www.yesstraws.com.ua/

[68] Аграрне інформаційне агентство Agravery, «Сила упаковки: чому ягідники відмовляються від пластику та які екологічні альтернативи існують»: http://agravery.com/uk/posts/show/sila-upakovki-comu-agidniki-vidmovlautsa-vid-plastiku-ta-aki-ekologicni-alternativi-isnuut?fbclid=IwAR0RD3URI3txacBR-EAxWh6dmCH3ZrlzyvXmj7EvCglBr0sLPmHeHi68zQY

ДОСВІД МСП-ПАРТНЕРА CUTIS

Їстівні кришки та стакани для кави від ТОВ «ЛЕКОРНА» як альтернатива одноразовому пластику

Україна, 62103
Харківська обл., м. Богодухів,
вул. Млинова, 2
Тел.: +38 (067) 571 60 30
Пошта: office@lekorna.com
Веб-сторінка: https://lekorna.com

ТОВ «ЛЕКОРНА», виробничі потужності якої розміщені у Харківській області, пропонує ринку вафельні напівфабрикати: листи, коржі для тортів і тістечок, тарталетки і кошики, трубочки для десертів і закусок, стаканчики, конуси і ріжки.

Продукти компанії універсальні, адже їх можна використовувати як для виготовлення солодощів, так і для м'ясних, рибних, овочевих страв із подальшим заморожуванням.

Влітку 2018 р. компанія представила нову лінійку продуктів – їстівні кришки та стакани до кави. Відслідковуючи тенденції ринків розвинутих країн, ТОВ «ЛЕКОРНА» позиціонує їх як замінники пластиковим та паперовим горняткам для кави. Коли напій спожито, стакан і кришечку можна просто з'їсти. Відтак дизайн пропонованих товарів є частиною вирішення проблеми утворення відходів та вичерпання природних ресурсів.

Навесні 2019 р. ТОВ «ЛЕКОРНА» у співпраці з CUTIS презентувала ці інноваційні продукти на виставці SIAL Canada у Торонто[69].

ТОВ «ЛЕКОРНА» вже має значні об'єми експорту до Ізраїлю, Грузії, Білорусі, Молдови та Росії. А поширення законодавчого регулювання обігу одноразових пластикових виробів дозволяє компанії виходити також на ринки США та Канади.

[69] SIAL Canada: https://sialcanada.com/en/

Додаток. Регулювання торгівельної сфери, пов'язані з охороною довкілля[70]

Регулювання:
Положення щодо захисту рослин (SOR/95-212)
Дата прийняття/останньої поправки:
19.05.2017 р.
Відповідальна служба:
Міністерство сільського господарства та агропродовольства
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Впроваджує спеціальний дозвільний режим для імпорту товарів, що є шкідниками, можуть бути заражені шкідниками або здатні становити біологічну перешкоду для боротьби із ними. Дозволи на ввіз контрольованих товарів видаються за результатами процедури оцінки ризику для довкілля та флори Канади
Охоплені імпортні товари:
Рослини або товари з підозрою на зараження шкідниками, чи такі, що є біологічною перешкодою для боротьби зі шкідниками
Природоохоронна мета:
Захист природних екосистем, сільського та лісового господарства
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-95-212/page-3.html#h-972598

Регулювання:
Регулювання щодо свіжих фруктів та овочів (C.R.C., c. 285)
Дата прийняття/останньої поправки:
15.01.2019 р.
Відповідальна служба:
Агенція з контролю харчових продуктів Канади
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує імпорт свіжих фруктів та овочів як їжі, якщо вони «забруднені». (Тобто містять хімічні речовини, наркотики, харчові добавки, важкі метали, промислові забруднювачі, ліки, шкідливі мікроорганізми, пестициди, отруту, токсини чи іншу заборонену речовину. Або ж містять перелічені забруднювачі у кількості, що перевищує межі, передбачені Законом Канади про довкілля, Законом про харчові продукти та ліки або Законом про боротьбу зі шкідниками.)

[70] Інформація в цьому розділі зібрана з наступних джерел: веб-сторінка Законів Канади: https://laws.justice.gc.ca/eng/; офіційна веб-сторінка уряду Канади: https://www.canada.ca/en.html; веб-сторінка Канадського інституту правової інформації: https://www.canlii.org/en/; Аарон Косбі, «Економічний звіт: Торгівля та екологічна політика та практика Канади», підготовлено для семінару APEC Workshop on Trade and Environment, 22-24 липня 1998 р., Пекін, доступ від 18 грудня 2019 р.: https://www.iisd.org/sites/default/files/publications/canadatrade.pdf

Охоплені імпортні товари:
Свіжі фрукти та овочі
Природоохоронна мета:
Захист здоров'я людини та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/c.r.c.,_c._285/page-1.html

---

Регулювання:
Закон про рибальство (R.S.C., 1985, c. F-14)
Дата прийняття/останньої поправки:
28.08.2019 р.
Відповідальна служба:
Міністерство рибного господарства та океанів
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Конвенція про біорізноманіття
Опис:
Передбачає спеціальний дозвільний режим для ввезення до Канади живих китоподібних; сперматозоїдів, яйцеклітин чи ембріонів китоподібних; плавників акули чи їхніх частин, що не прикріплені до туші акули
Охоплені імпортні товари:
Окремі рибні продукти (наприклад, китоподібні, частини акули)
Природоохоронна мета:
Збереження і охорона риб та їхнього середовища проживання шляхом запобігання забрудненню
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/F-14/

Регулювання:
Регулювання про охорону здоров'я риб (C.R.C., c. 812)
Дата прийняття/останньої поправки:
09.06.2017 р.
Відповідальна служба:
Міністерство рибного господарства та океанів
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Встановлює дозвільний режим на імпорт культурної риби чи ікри дикої риби. Для отримання дозволу імпортеру слід пройти перевірку та отримати сертифікат, що фіксує виявлені захворювання або збудників хвороб
Охоплені імпортні товари:
Культурна та дика риба
Природоохоронна мета:
Мінімізувати ризик поширення інфекційних захворювань та контролювати переміщення зараженої риби між провінціями/територіями
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/C.R.C.,_c._812/index.html

---

Регулювання:
Регулювання про торгівлю дикими тваринами та рослинами (SOR/96-263)
Дата прийняття/останньої поправки:
12.07.2019 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення
Опис:
Встановлює дозвільний режим на ввіз до Канади диких (або зникаючих) тварин та рослин чи їхніх похідних. Їхній імпорт має супроводжуватися дозволом або сертифікатом, що відповідає вимогам конвенції та надається компетентним органом у країні-експортері
Охоплені імпортні товари:
Дикі тварини та рослини
Природоохоронна мета:
Охорона окремих видів флори, фауни та природних екосистем
Веб-посилання:
https://lois-laws.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-96-263/page-1.html#h-981291

Регулювання:
Положення про боротьбу зі шкідниками (SOR/2006-124)
Дата прийняття/останньої поправки:
12.07.2019 р.
Відповідальна служба:
Міністерство охорони здоров'я
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Роттердамська конвенція про процедуру попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небез-

печних хімічних речовин та пестицидів у міжнародній торгівлі
Опис:
Регулює імпорт, пакування, виробництво, розповсюдження, маркування, продаж та використання товарів для боротьби зі шкідниками
Охоплені імпортні товари:
Товари для боротьби зі шкідниками (наприклад, пестициди)
Природоохоронна мета:
Захист здоров'я людини, рослин, тварин та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2006-124/index.html

---

Регулювання:
Положення про відновлювані види палива (SOR/2010-189)
Дата прийняття/останньої поправки:
25.10.2013 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Вимагає від виробників та імпортерів нафти забезпечувати середній вміст відновлюваного палива: 5% – в бензині і 2% – у дизельному пальному та мазуті
Охоплені імпортні товари:
Паливо/бензин, дизельне пальне, мазут
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів, збільшення використання відновлюваної енергії
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2010-189/page-4.html#docCont

---

Регулювання:
Положення про забруднене паливо (SOR/91-486)
Дата прийняття/останньої поправки:
08.04.2019 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Забороняє ввіз забрудненого палива. Виняток становить імпорт задля знищення, захоронення чи переробки (відповідно до чинного федерального чи провінційного законодавства про знищення, захоронення або переробку небезпечних відходів)
Охоплені імпортні товари:
Паливо
Природоохоронна мета:
Попередження забруднення повітря
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-91-486/index.html

---

Регулювання:
Положення про бензин (SOR/90-247)
Дата прийняття/останньої поправки:
02.06.2017 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує максимальну концентрацію свинцю (до 5 мг/л) та фосфору (до 1,3 мг/л) у бензині, що виробляється, імпортується або продається в Канаді
Охоплені імпортні товари:
Бензин
Природоохоронна мета:
Попередження забруднення повітря
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/sor-90-247/

Регулювання:
Положення про сірку в бензині (SOR/99-236)
Дата прийняття/останньої поправки:
16.07.2015 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує вміст сірки в імпортному бензині до 14 мг/кг (з 1 січня 2017 р.) та 12 мг/кг (з 1 січня 2020 р.)
Охоплені імпортні товари:
Бензин

Природоохоронна мета:
Попередження забруднення повітря
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2002-254/index.html

---

Регулювання:
Положення про бензол у бензині (SOR/97-493)
Дата прийняття/останньої поправки:
02.02.2018 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Забороняє продаж бензину з концентрацією бензолу більш ніж 1,0%
Охоплені імпортні товари:
Бензин
Природоохоронна мета:
Захист навколишнього середовища та здоров'я людей (через зменшення викидів бензолу та канцерогенів від транспорту, що працює на бензині)
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-97-493/index.html

---

Регулювання:
Положення про сірку в дизельному пальному (SOR/2002-254)
Дата прийняття/останньої поправки:
02.06.2017 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Встановлює максимальні межі вмісту сірки в дизельному пальному для використання в автомобільних, залізничних (локомотиви) транспортних засобах, морських суднах та стаціонарних двигунах
Охоплені імпортні товари:
Дизельне пальне
Природоохоронна мета:
Попередження забруднення повітря
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2002-254/index.html

---

Регулювання:
Положення про повідомлення щодо нових речовин (хімічні речовини та полімери) (SOR/2005-247) та Положення про повідомлення щодо нових речовин (організми) (SOR/2005-248)
Дата прийняття/останньої поправки:
02.02.2018 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Фізичні чи юридичні особи, що пропонують імпорт нової речовини до Канади, мають подавати необхідну інформацію до канадського уряду. Уряд оцінює таку інформацію задля визначення потенційних ризиків для здоров'я населення та довкілля. У разі виявлення ризику застосовуються превентивні механізми згідно Закону про охорону довкілля Канади від 1999 р.
Охоплені імпортні товари:
Нові речовини, не охоплені іншими положеннями, включно з полімерами та організмами
Природоохоронна мета: Захист здоров'я людини та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2005-247/page-1.html#h-717813

Регулювання:
Положення про заборону деяких токсичних речовин, 2012 р. (SOR/2012-285)
Дата прийняття/останньої поправки:
24.11.2017 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі
Опис:
Забороняє імпорт токсичних речовин чи товарів, що їх містять (відповідно до Додатку I цих положень)
Охоплені імпортні товари:
Зазначені у Додатку I положень
Природоохоронна мета:
Захист здоров'я людини та навколишнього середовища

Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2012-285/page-1.html#h-788451

Регулювання:
Положення про пакування і транспортування радіоактивних речовин, 2015 р. (SOR/2015-145)
Дата прийняття/останньої поправки:
12.06.2015 р.
Відповідальна служба:
Канадська комісія з радіаційної безпеки
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Радіоактивні речовини, пристрої чи пакування певного рівня радіоактивності, що імпортуються або експортуються, мають бути упаковані та марковані відповідно до цих положень. Перед транспортуванням таких речовин, пристроїв чи пакування імпортер/експортер має отримати сертифікат від канадської Комісії з ядерної безпеки
Охоплені імпортні товари:
Усі радіоактивні речовини, пристрої або пакування певного рівня радіоактивності
Природоохоронна мета:
Захист здоров'я людини та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/sor-2015-145/page-1.html#docCont

---

Регулювання:
Положення про поліхлордифеніли (SOR/2008-273)
Дата прийняття/останньої поправки:
01.01.2015 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі
Опис:
Забороняє імпорт хлордифенілів у чистому вигляді та як складника продукції (окрім випадків імпорту для визначених цілей)
Охоплені імпортні товари:
Обладнання, що містить хлордифеніли (наприклад, електричні конденсатори і трансформатори, теплообмінне та гідравлічне обладнання)
Природоохоронна мета:
Захист здоров'я людини та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/sor-2008-273/page-1.html#h-746925

Регулювання:
Положення про 2-бутоксиетанол (SOR/2006-347)
Дата прийняття/останньої поправки:
04.04.2014 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Забороняє імпорт товарів із вмістом 2-бутоксиетанолу вище визначених норм. Заборона не поширюється на імпортні товари для реекспорту
Охоплені імпортні товари:
Очищувачі килимів, зачистка для підлоги/плінтуса, засоби для зняття фарби та розріджувачі, засоби для видалення плям на білизні, інші аерозольні та неаерозольні миючі засоби і фарби
Природоохоронна мета:
Захист здоров'я людини та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2006-347/page-1.html#docCont

---

Регулювання:
Положення про концентрацію фосфору в окремих миючих засобах (SOR/89-501)
Дата прийняття/останньої поправки:
19.10.1989 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Встановлює максимально дозволену концентрацію фосфору в побутових миючих

засобах та господарських/промислових пральних порошках
Охоплені імпортні товари:
Побутові миючі засоби, господарські чи промислові пральні порошки, побутові засоби для миття посуду або побутові засоби для чищення
Природоохоронна мета:
Запобігання чи зменшення росту водної рослинності, спричиненого скидом нутрієнтів у воду
Веб-посилання:
https://laws.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-89-501/

Регулювання:
Положення про мікрогранули у гігієнічно-косметичних засобах (SOR/2017-111)
Дата прийняття/останньої поправки:
02.06.2017 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Забороняє виготовлення, імпорт чи продаж гігієнічно-косметичних засобів, що містять пластикові мікрогранули розміром 5 мм або менше
Охоплені імпортні товари:
Засоби для догляду за волоссям, шкірою, зубами або ротовою порожниною
Природоохоронна мета:
Зменшення кількості пластикових мікрогранул, що потрапляють у прісні води та морські екосистеми
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2017-111/index.html

---

Регулювання:
Положення про норми концентрації ЛОС у архітектурних покриттях (SOR/2009-264)
Дата прийняття/останньої поправки:
09.09.2009 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Встановлює обмеження на концентрацію летких органічних сполук (ЛОС) для 53 категорій будівельних покриттів
Охоплені імпортні товари:
Фарби, лаки, герметики, емалі, морилки тощо, які застосовуються у будівництві
Природоохоронна мета:
Захист довкілля та здоров'я людей від впливу забруднення повітря шляхом зменшення викидів ЛОС
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2009-264/index.html

---

Регулювання:
Положення про норми концентрацій ЛОС у автомобільній лакофарбовій продукції (SOR/2009-197)
Дата прийняття/останньої поправки:
18.06.2009 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує виробництво, імпорт та продаж 14 категорій автомобільної фарби та покриттів
Охоплені імпортні товари:
Ґрунтовки, покриття та очищувачі поверхонь, що наносяться на автомобілі
Природоохоронна мета:
Захист довкілля та здоров'я людей від впливу забруднення повітря шляхом зменшення викидів ЛОС
Веб-посилання:
https://laws.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2009-197/FullText.html

---

Регулювання:
Положення про товари, що містять ртуть (SOR/2014-254)
Дата прийняття/останньої поправки:
07.11.2014 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Мінаматська конвенція про ртуть
Опис:
Обмежує виробництво та імпорт продуктів, що містять ртуть або її сполуки

Охоплені імпортні товари:
Люмінесцентні лампи, автомобільні фари, термометри/барометри
Природоохоронна мета:
Зменшення ризиків для здоров'я людей та навколишнього середовища, пов'язаних із викидом ртуті з антропогенних джерел
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2014-254/index.html

---

Регулювання:
Норми викидів від дорожніх машин та двигунів (SOR/2003-2)
Дата прийняття/останньої поправки:
16.11.2018 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує викиди забруднюючих речовин до атмосфери від нових легкових автомобілів, легких вантажних автомобілів та окремих важких транспортних засобів (згідно зі стандартами Управління з охорони довкілля США)
Охоплені імпортні товари:
Автомобілі та двигуни
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/sor-2003-2/index.html

---

Регулювання:
Норми викидів від малих двигунів з іскровим запалюванням, що встановлюються на позашляхових транспортних засобах (SOR/2003-355)
Дата прийняття/останньої поправки:
22.03.2018 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує викиди забруднюючих речовин до атмосфери від нових двигунів малого іскрового запалювання (згідно зі стандартами Управління з охорони довкілля США)
Охоплені імпортні товари:
Позашляхові двигуни малого іскрового запалювання
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2003-355/index.html

---

Регулювання:
Норми викидів від двигунів із запалюванням від стискання, що встановлюються на позашляхових транспортних засобах (SOR/2005-32)
Дата прийняття/останньої поправки:
16.01.2012 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Обмежує викиди забруднюючих речовин до атмосфери від двигунів із запалюванням від стиснення (згідно зі стандартами Управління з охорони довкілля США)
Охоплені імпортні товари:
Позашляхові двигуни 2006 р. та пізніших модельних рядів
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2005-32/index.html

---

Регулювання:
Норми викидів для морських двигунів з іскровим запалюванням, суден та позашляхових прогулянкових транспортних засобів (SOR/2011-10)
Дата прийняття/останньої поправки:
22.03.2018 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис: Обмежує викиди забруднюючих речовин до атмосфери від морських двигунів, суден та позашляхових рекреаційних транспортних засобів із двигунами іскрового запалювання (згідно зі стандартами Управління з охорони довкілля США)

Охоплені імпортні товари:
Підвісні, бортові двигуни та персональні двигуни плавучих апаратів, що працюють за характеристиками, істотно схожими на теоретичний цикл згоряння Отто, і використовують свічку запалювання чи інший іскровий пристрій; снігоходи; позашляхові мотоцикли; позашляховики; комунальні машини
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2011-10/

Регулювання:
Положення про внесення змін до Регламенту про викиди парникових газів від легкових автомобілів та вантажних автомобілів малої вантажопід'ємності (SOR/2014-207)
Дата прийняття/останньої поправки:
16.11.2018 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Встановлюють стандарти викидів та процедури визначення відповідності для легкових автомобілів та легких вантажних автомобілів (відповідають федеральним вимогам США)
Охоплені імпортні товари:
Легкові автомобілі та легкі вантажні автомобілі
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/sor-2010-201/FullText.html

---

Регулювання:
Закон про енергоефективність (S.C. 1992, c. 36) та Положення про енергоефективність (SOR/2016-311)
Дата прийняття/останньої поправки:
14.12.2017 р. та 03.06.2019 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Ні
Опис:
Встановлюють мінімальні стандарти енергоефективності для значної кількості енергоспоживаючих товарів
Охоплені імпортні товари:
Побутова техніка; системи опалення, вентиляції та кондиціонування; електроніка; освітлювальні прилади; водонагрівачі; торгове обладнання
Природоохоронна мета:
Скорочення викидів парникових газів
Веб-посилання:
https://laws.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2016-311/index.html

---

Регулювання:
Положення про експорт та імпорт небезпечних відходів та небезпечних матеріалів, що підлягають переробці (SOR/2005-149)
Дата прийняття/останньої поправки:
21.10.2016 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Базельська конвенція про контроль над транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їхнім видаленням
Опис:
Контролює ввезення небезпечних відходів до Канади
Охоплені імпортні товари:
Небезпечні відходи чи небезпечні матеріали, що підлягають переробці
Природоохоронна мета: Захист здоров'я людини та навколишнього середовища
Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2005-149/index.html

---

Регулювання:
Положення про озоноруйнівні речовини та альтернативи галовуглеводнів (SOR/2016-137)
Дата прийняття/останньої поправки:
01.01.2019 р.
Відповідальна служба:
Міністерство навколишнього середовища та зміни клімату
Узгодження з багатосторонньою екологічною угодою: Так – Монреальський протокол про озоноруйнівні речовини

Опис:
Контролює експорт, імпорт, виробництво, продаж і окремі види використання озоноруйнівних речовин та продуктів, що містять або можуть їх містити

Охоплені імпортні товари:
Товари, що містять хлорфторвуглеводні, бромфторвуглеводні, бромхлордифторметан, тетрахлорметан чи 1,1,1-трихлоретан

Природоохоронна мета:
Виконання міжнародних зобов'язань Канади, пов'язаних зі зменшенням обігу озоноруйнівних сполук, передбачених Монреальським протоколом

Веб-посилання:
https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/Regulations/SOR-2016-137/index.html

Для нотаток